

حماسهٔ امام علی علیه السلام

سرودهٔ شاعر و ادیب مسیحی

جورج شکور

ترجمه

زینب آذربو

سید مهدی نوری کیزدقانی

(عضو هیئت علمی دانشگاه حکیم سبزواری)

عباس گنجعلی

(عضو هیئت علمی دانشگاه حکیم سبزواری)

سرشناسه	: شکور، جورج، ۱۹۲۵ - م .
عنوان و نام پدیدآورنده	: حماسه امام علی (ع) / سروده شاعر و ادیب مسیحی جورج شکور؛ ترجمه زینب آذربو، سیدمهدی نوری کیزقانی، عباس گنجعلی.
مشخصات نشر	: مشهد: مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۸ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۷۶-۵۷۵-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - شعر
شناسه افزوده	: آذربو، زینب، ۱۳۶۰ - نوری کیزقانی، سیدمهدی، ۱۳۶۲ - گنجعلی، عباس،
رده‌بندی کنگره	: PJA۴۸۷۲
رده‌بندی دیویی	: ۸۹۲/۷۱۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۲۵۸۵۰

نام کتاب	 حماسه امام علی (ع)
مؤلف	 جورج شکور
مترجمین	 سیدمهدی نوری کیزقانی / عباس گنجعلی / زینب آذربو
ناشر	 مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب
صفحه‌آراء	 نوری کیزقانی
طراح جلد	 مؤسسه ضریح آفتاب
نوبت چاپ	 اول
قطع	 رقعی
شمارگان	 ۲۰۰ نسخه
قیمت	 ۳۰۰۰۰ تومان
چاپ	 قدیمی
شابک	 ۹۷۸-۶۰۰-۴۷۶-۵۷۵-۶

مرکز پخش: مشهد، خیابان امام خمینی، جنب اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی
 بازگانی: ۰۵۱/۳۲۲۸۱۴۱۰ سفارشات: ۰۵۱/۳۲۲۸۳۴۲۲ دفتر نشر: ۰۵۱/۳۲۲۸۰۱۶۷
 Web site - www.zarihaftab.ir Email - zarihaftab@gmail.com

«حق چاپ محفوظ است»

فهرست

.....	سخن مترجمان	۷
.....	مقدمه	۱۱
.....	ترجمه حماسه امام علی علیه السلام	۱۷
.....	زادروز امام علیه السلام	۱۹
.....	امام علی علیه السلام و پیامبر صلی الله علیه و آله	۱۹
.....	لیلة المیت	۲۵
.....	هجرت علی علیه السلام به یثرب	۲۷
.....	کار و کوشش حضرت علی علیه السلام در مدینه	۲۹
.....	جنگ بدر و شجاعت علیه السلام	۳۱
.....	ازدواج حضرت	۳۱
.....	جنگ احد و بایداری حضرت علیه السلام	۳۳
.....	جنگ خندق	۴۱
.....	جنگ خیبر	۴۷
.....	غدير خم	۵۱
.....	وفات پیامبر صلی الله علیه و آله	۵۵
.....	بیعت با امام علی علیه السلام	۵۷
.....	جنگ جمل	۶۵
.....	جنگ صفین و ماجرای حکمیت	۸۱
.....	جنگ نهروان	۹۳
.....	شهادت امام علیه السلام	۹۵
.....	توضیحات	۱۰۳
.....	منابع	۱۴۵

سخن مترجمان

امیرالمؤمنین علی علیه السلام محدود به مذهب و فرقه‌ای خاص نیست بلکه شخصیتی فرامذهبی است که اندیشمندان و مردم تمام فرق، مذاهب و ادیان از شیعه، سنی، مسیحی، یهودی و... به ایشان ارادت‌ی خاص نشان داده‌اند و از جایگاه ویژه و فضایل ایشان یاد کرده‌اند. او بزرگ‌مردی است که دشمنانش هم به فضل او اقرار کرده و نتوانسته‌اند مناقبش را انکار و فضایلش را کتمان کنند. «ابن ابی الحداد معتزلی» شارح معروف نهج البلاغه و از علمای اهل سنت در وصف ایشان می‌نویسد:

و شاهد مرأً جلَّ عن أن یحدِّثَ
من القوم نَظْمٌ فی الصَّحَافِ مکتوبٌ
تعالَّیْتَ عن مدحٍ فابْلَغْ خَاطِبٌ
بمدحکَ بَیْنَ النَّاسِ أَقْصَرُ قَاصِرٌ

بزرگ‌مردی را دیدم فزادتر از آن‌که نوشته‌های دیگران، بتواند برای او
حدومرزی قرار دهد.

ای علی، تو فزادتر از ستایشی و زبان‌آوردترین سخنوران را یارای ستودن
اوصاف تو نیست.

آری به قول شاعر:

جو عقول و افنده را نشد ملکوت سر تو منکشف
 ز بیان وصف تو هر کسی رقم گمان زده مختلف
 همه گفته اند و نگفته شد ز کتاب فضل تو یک الف
 فصیحای دهر به عجز خود ز ادای وصف تو معترف
 بلغای عصر به نطق خود شده اند لال تو یا علی^۲

کتاب حاضر ترجمه کتاب «ملحمة الإمام علی علیه السلام» سروده‌ی «جورج شکور» شاعر مسیحی است. جورج شکور (متولد ۱۹۳۵م) شاعر و استاد ادبیات عرب دانشگاه بیروت می‌باشد که از او کتابها و مقالات متعددی به چاپ رسیده است. از دیوان‌های شعری او می‌توان به «وحدھا القمر» و «زهره الجمالیا» اشاره کرد.^۳ این اندیسمنده مسیحی به اهل بیت علیه السلام علاقه خاصی دارد و سه منظومه‌ی شعری با نام‌های «ملحمة الإمام علی علیه السلام»، «ملحمة الإمام علیه السلام» و «ملحمة الرسول ﷺ» پیرامون ایشان سروده است. این کتاب رویدادهای زندگی حضرت علی علیه السلام از لحظه‌ی تولد تا شهادت را ترسیم می‌کند. شاعر در ابتدا با استناد به منابع معتبر تاریخی در قالب نثری روان و شیوا به نقل رویدادها پرداخته و سپس حماسه خود را در ۴۲۲ بیت به نظم درآورده است. شکور در این کتاب با بیانی شیوا و رسا به تمام

۲- فواد کرمانی.

۳- نک: معجم الأدباء، ج ۲، ص ۹۰ و ۹۱.

رویدادهای زندگی و مظلومیت‌های آن حضرت در طول زندگی‌شان، اشاره می‌کند و گوشه‌ای از فضایل بی‌شمار ایشان را به زیبایی ترسیم می‌نماید. کتاب «ملحمة الإمام علی (ع)» تاکنون به زبانهای انگلیسی و فرانسه ترجمه‌شده است و جای ترجمه فارسی آن در میهن عزیز ما خالی است که کتاب حاضر عهده‌دار این مهم است.

بی‌شک جورج شکور در سرودن این حماسه تحت تأثیر دیگر شاعران مسیحی است که پیش از او به ساحت مقدس امیرالمؤمنین (ع) عرض ارادت نموده‌اند و درباره حضرت حماسه‌هایی را به نظم درآورده‌اند. از این شاعران مسیحی می‌توان به «عبدالمسیح انطاکی»^۴ و «بولس سلامه»^۵ اشاره نمود.

۴- عبدالمسیح انطاکی (۱۸۷۴-۱۹۲۳ م.) شاعر و روزنامه نگار مسیحی می‌باشد که در حلب زاده شد و تعلیم یافت. بعدها به عبد الرحمان الکوکی بیعت و در زمره ی شاگردان او قرار گرفت ابتدا مجله‌ی «النذور» را در حلب و سپس «العمران» را در مصر انتشار داد. انطاکی در کاری سترگ با عنوان «ملحمة الإمام علی (ع)» زندگانی امام علی (ع) را در بیش از ۵۵۰۰ بیت به نظم درآورده و در حاشیه‌ی این اشعار به توضیح و تحلیل تاریخ زندگانی حضرت (ع) و شخصیت ایشان پرداخته است.

۵- بولس سلامه (۱۹۰۲-۱۹۷۲ م.) شاعر، ادیب و روزنامه نگار مسیحی لبنانی. او ادبی جیره دست، نویسنده ای توانا، شاعری بلند پایه و خطیبی پراوازه بوده که در مدت زندگی خود مورد توجه شعرا و ادبا و رجال فرهنگی و مذهبی معاصر خود بوده است. یکی از آثار او «عبد الغدیر» می‌باشد که منظومه‌ای است در حدود ۳۵۰۰ بیت که به شرح حوادث صدر اسلام با محوریت امام علی (ع) می‌پردازد. شاعر از توصیف جاهلیت آغاز نموده و حوادث را به ماجرای کربلا ختم نموده است.